

Blog Beenbescherming.

“Beenbescherming” is er in vele soorten.
(We hebben het hier niet over transportbescherming)

Hoe en wat:

Je hebt bijvoorbeeld springschoenen, ballenboots, peesbeschermers, kootbeschermers (bandjes), scalpers, gewichtsringen enz. En dan ook nog in allerlei uitvoeringen en gewichten. Het doel om ze te gebruiken en wanneer kan verschillen. Daarover gaat deze blog.

Springschoenen aan de (voor)voeten van een paard kunnen gebruikt worden om inderdaad met springen/cavaletti lopen de voeten te beschermen als deze tegen de hindernis aan slaan. Daar waren deze schoenen oorspronkelijk ook voor bedoeld, vandaar de naam.

Maar bij gangenpaarden zoals IJslanders worden ze ook wel gebruikt om de gangen te beïnvloeden qua takt/beweging.

Ook kunnen ze daarbij beschermend werken. Bijvoorbeeld als een paard “zich vangt”, oftewel aantikt; met zijn achtervoet tegen de voorvoet aan. Hierbij kan hij een voorijzer aftrappen en/of zich verwonden aan voorhoef of onderbeen. Dit kan vooral in draf, sneltempo tölt of ren-telgang gebeuren. Door eventuele onbalans, of eventuele scheefheid, in combinatie met de snelheid van de gang kan het paard zich daarbij verwonden aan de ballen van de hoef, de koot of de kogel of zich zelfs hoger op het voorbeen raken. Daarom rijden sommige ruiters ook wel met peesbeschermers en/of bandages aan de voorbenen; met name bij de ren-telgang worden ze gebruikt. Ballenboots worden ook veel gebruikt; ze heten niet voor niks zo: ze zitten om de hoefballen heen en beschermen deze zodoende ook tegen aantikken.

Een combinatie van springschoenen of ballenboots met peesbeschermers wordt ook wel gebruikt.

Er kan immers altijd wat gebeuren, ook al is het paard op de juiste wijze getraind en gereden. Vooral in de snelheidsonderdelen is het risico groot.

Springschoenen moeten niet te ruim zijn, dan vliegen ze te makkelijk af. Ze hebben meestal klittenband als sluiting, waarmee je ze ook zelf nog wat kan aanpassen voor de juiste maat. Als ze te strak zitten, is dat niet prettig. Als je er veel mee rijdt, en je paard een gevoelige huid heeft, kan hij schuurplekjes of zelfs mok krijgen in de kootholte. Er zijn daarom ook beschermende kootbandjes te verkrijgen.

Als een paard onbeslagen is, zullen ballenboots of springschoenen meestal niet goed blijven zitten. De kans dat ze afvliegen is groot. Ze zijn te kostbaar om ze steeds te verliezen. Een witte uitvoering is wel handig om ze dan makkelijker terug te vinden.

Er zijn merken van ballenboots die losse onderdelen leveren als je iets kapot hebt, zoals een riempje.

Hoefschouwen als alternatief voor hoefijzers in combinatie met springschoenen zou eventueel kunnen, als het bij elkaar past; de springschoenen moeten dan nl. over de hoefschouwen heen passen. Ideaal is het niet.

Hoefschouwen in combinatie met ballenboots gaat geheel niet.

De beenbeschermingsproducten zijn in verschillende gewichten verkrijgbaar.

Ook zijn er systemen verkrijgbaar waarbij je het gewicht van de ballenboots kan aanpassen met losse gewichtjes.

Hoe zit het met de takt en beweging?

Gewicht aan het voorbeen heeft altijd meer invloed dan aan het achterbeen.

Het been met het extra gewicht blijft tijdens het lopen iets langer in de lucht doordat het been iets hoger opgetild wordt, dan het been zonder extra gewicht.

Door die vertraging ontstaat er invloed op de takt. Immers, tact is het ritme van de gang; de volgorde van- en de tijd tussen het optillen en weer neerzetten van de voeten.

Daarbij is het in principe zo dat: hoe meer gewicht aan de voorbenen; hoe diagonaler een paard wordt, hoe meer gewicht aan de achterbenen, hoe lateraler een paard wordt.

Voor meer ruimte en beweging; ballenboots zorgen voor iets meer beenbeweging naar voren (ruimte), springschoenen voor iets meer beweging omhoog (knieactie). Maar het effect is minder groot bij paarden die sowieso niet veel voorbeenbeweging hebben.

Wanneer gebruiken:

Dat ligt ook nog aan je doel of wensen. Maar ik ga er nu even voor het gemak van uit dat iedereen gescheiden gangen wenst, en een tactzuivere tölt.

Dan is het in principe zo:

* Je hoeft een natuurtöller niet te “helpen” met extra gewicht. Hooguit beschermend materiaal voor de snelle gangen, of om een gang iets meer te accentueren. Maar pas op dat je die natuurlijke balans niet verstoort met teveel gewicht. Mocht een natuurtöller moeite hebben met draf, dan zou je het daar wel voor kunnen gebruiken. (Gewicht aan de *voorb*enen)

*Een paard met voldoende tot veel laterale aanleg misschien wel, maar misschien ook niet. Wel, als je snelle gangen rijdt (bescherming) of als je wat meer diagonale beweging wil creëren. (voor meer taktzuivere tölt, of draf)

*Een vierganger misschien wel, misschien niet, afhankelijk van hoeveel tölt er voor handen is. Is de takt (en beweging) voldoende, dan is het in elk geval niet “nodig”.

* Als een paard lateraal is in zijn tölt (en evt. in stap ook, en evt. moeite met draf heeft of niet goed springt in galop) kun je dus, buiten het beslag om, de training van de gangen gunstig beïnvloeden met extra gewicht in de vorm van ballenboots of springschoenen aan de *voorb*enen.

Het is natuurlijk altijd het belangrijkste dat je het paard op de juiste manier houdt en rijdt/traint om de verschillende soorten taktproblemen op te lossen, maar het gebruik van dergelijke hulpmiddelen kan goed helpen om de balans te vinden.

Ik vind het persoonlijk beter om gedurende een bepaalde tijd dit effect te benutten met als resultaat beter gescheiden gangen, dan langdurig met tactproblemen te worstelen (mits verder aan alle randvoorwaarden voldaan is). Dat kan namelijk ook een goede ontwikkeling van de gespiering in de weg staan. Natuurlijk laat je bij een jong paard eerst die beïnvloeding achterwege. Pas als het paard echt toe is aan het verder uitwerken van de gangen kun je overwegen om iets dergelijks te gaan gebruiken, in het geval je daar reden toe hebt.

Een paard moet eerst balans onder de ruiter krijgen. Al snel zul je zien/merken wat zijn voorkeur is qua gangverdeling. Maar er zijn nog zoveel dingen die invloed hebben op de ontwikkeling van de gangen.

Zie ook mijn artikel over Laterale tölt in menu Extra's op mijn website www.sandholar.nl

Voor diverse do's and don'ts.

*Een paard wat daarentegen diagonaal is, moeite met takt/tölt heeft, en teveel naar draf neigt. Tja... Het werkt in dat geval juist NIET om extra gewicht aan de voorbenen te hangen. Bij de training van zo'n paard kun je evt. springschoenen of gewichtsringen aan de *achterbenen* gebruiken om de tölt te ontwikkelen. Dat kan ook bij onbeslagen paarden, omdat de ringen gewoon in de kootholte liggen.

Ballenboots passen niet goed om achterhoeven. Met beslag kun je de gangen in dit geval makkelijker beïnvloeden. Vóór lichter beslag dan achter. Of voor geen ijzers en achter wel. Maar als het paard daarbij overbouwd is, is dat ook weer niet zo handig, want dan zal hij achter (nog) hoger komen te staan dan voor.

Verder laat ik het onderwerp beslag hier buiten beschouwing.

Kan het kwaad?

Het is belangrijk dat je paard al sterk genoeg is in de achterhand om dit effect aan te kunnen. Je hebt niks aan meer actie als je paard dat niet aankan. Het maakt het te zwaar voor hem, met als gevolg bijvoorbeeld het wegdrukken van de rug.

Kijk daarom ook goed naar het gewicht. Niet teveel! Niet te vaak, niet te lang. Geen uren met zware schoenen rijden. Waarom zou je ook.

Een paard kan er ook aan wennen, en het effect zal dan minder zijn. Train met minder, als dat even kan. Op een wedstrijd kun je best wat meer gewicht nemen (binnen de regels), maar doe dat nooit zonder dat je weet hoe het paard daarop reageert. Het effect kan ook nog veranderen als je beslag al wat langer zit of juist nieuw is; als de hoeven langer worden, is er sowieso al meer gewicht van de voet zelf. Hou daar ook rekening mee.

Er wordt verondersteld dat het gebruik van extra gewicht aan de benen voor meer slijtage zorgt. Dat zou dan moeten komen door de extra belasting van het bewegingsapparaat. Daar moet je natuurlijk wel bij nadenken. Maar als je er een (korte) trainingssessie mee rijdt, en voor de rest van de dag staat het paard zonder, dan valt dat vast wel een beetje mee.

Ik ken geen een voorbeeld van een paard dat door gebruik van de schoenen vroegtijdig slijtage heeft gekregen.

Op wedstrijden.

Op wedstrijden mag je maximaal 250 gram per been "er aan hangen".

Dus als je bijvoorbeeld peesbeschermers én springschoenen om wil doen; weeg ze samen; alles aan een been mag totaal maximaal 250 gram wegen. Eventuele tape, bandage e.d. wordt ook meegewogen door de juryleden die de controles uitvoeren. Check ook de regels van het hoefbeslag! De hoefijzers en de eventuele beschermingsmaterialen staan wél los van elkaar qua gewicht.

Hou ook rekening met vocht (modder mag er voor het wegen afgeklopt worden). Vooral als je leren beenbescherming hebt; dat kan vocht opzuigen en veel zwaarder worden. Dan kun je dus over het maximale gewicht komen. Diskwalificatie is dan het risico.

Als je paard wel veel beweging heeft, maar wat diagonaler is aangelegd, kun je er voor kiezen om op wedstrijd witte tape om de voorhoeven te plakken. Dat is van weinig gewicht en geeft toch wat accent aan het beeld. Ook witte scalpers kunnen dan prima, die wegen ook heel weinig en beschermen de hoefballen ook nog eens.

Witte beenbescherming heeft een toegevoegde waarde voor het beter kunnen zien van de beenbeweging; vooral tegen een donkere achtergrond, en bij een donker paard.

Maar natuurlijk kun je ook zonder beenbescherming of accenten rijden! De jury kijkt toch gewoon hoe het paard loopt en gereden wordt.

Irene Steringa. (Sportjurylid, Sportruiter, auteur)